

Kraanvogels in Diepholz

2 – 4 november 2018

Georganiseerd door:

www.birdingbreaks.nl

Reisschema

Dag 1 – 2 november Hengelo – Diepholz

Het is rond 11 uur wanneer we verzamelen op de carpool van Hengelo. De eerste deelnemers van een leuke weekend trip naar Duitsland staan al klaar. We maken kort kennis en stappen dan snel in om ons richting het station te begeven. Aldaar vinden we, na enig zoeken, andere deelnemers. We gaan op weg, richting de kraanvogels.

Tussen het heuvelachtige landschap rijden we in een kleine twee uur naar het hotel. Onderweg zien we veel mooie herfstkleuren, en als we de snelweg af zijn, ook meer. Nog voor we het hotel bereiken, zien we op de akkers langs de provinciale weg diverse groepjes kraanvogels, een mannetje blauwe kiekendief jagend, enkele reeën, buizerds en groepen ganzen.

We checken in bij het hotel, waar we nog twee dames treffen die al enkele dagen vooruit waren gegaan. De groep is compleet (10 deelnemers en twee reisleiders) en er is een kort welkomswordje onder genot van een kopje koffie. We houden het bewust kort, omdat we al iets uitlopen op het programma en nog wel willen vogelen vandaag!

We rijden met de auto's langs velden en akkers, op zoek naar leuke waarnemingen. Het duurt niet lang voordat we de eerste kraanvogels treffen. Lokaal zijn er kleine groepjes, maar soms ook enkele tientallen, op de akkers in het coulisse landschap. Mooi te zien en ook het gedrag is soms goed herkenbaar. Vaak zien we drietallen, twee ouders met een jong ertussen wat goed herkenbaar is aan de meer bruine kleur en ontbreken van witte nek en rood kleuring. De meeste zijn aan het foerageren of aan het poetsen, maar altijd alert.

Lokaal zijn er ook groepjes ganzen, vaak kolganzen, maar soms ook aantallen toendra rietgans. Langs de houtwalleetjes zien we groepjes zangvogels als vinken en kraanvogels, tussen de vele bessen en herfstkleuren.

Fig. Op de akkers zijn diverse groepjes kraanvogels te vinden. Soms een enkel paartje met jong, soms groepjes.

Rond vier uur waren we bij een van de uitkijktorens in het Rehdener Geestmoor, waar de parkeerplaats al bijna vol was. Er zijn diverse slaapplekken in de natuurgebieden (Moors) in de omgeving, dit is één van de grootste. Naarmate het meer begon te schemeren, kwamen er steeds meer kraanvogels naar deze slaapplek. Soms grote groepen, soms kleine clubjes, maar alles daalde in op enkele plekken in de omgeving. De lucht was licht bewolkt, maar ook met enkele avondluchten en gevuld met getrompetter. In totaal schatte we dat er zo'n 4000 a 5000 kraanvogels zijn binnengekomen. Ook vele honderden ganzen, vooral kol-, maar ook weer toendra rietganzen vlogen over, soms invallend. Een mooi spektakel!

Als we terugrijden naar het hotel is er nog een goed uur om bij te komen, voordat we aan het diner gaan. We laten het ons goed smaken en ronden de dag volstaan af met lijsten.

Fig. Bij een van de uitkijktorens van het moeras hebben we de inkomende groepen kraanvogels bekeken bij het avondschemer.

Dag 2 – 3 november Rehdener Geestmoor-DümmerSee

Om kwart voor zeven al verzamelen we bij de auto's voor het hotel. We rijden naar een weg aan de oostkant van de slaapplek, met gunstig lichtinval. Hier wachten we de schemer en zonsopkomst af, om de groepen kraanvogels weer te zien vertrekken richting de akkers om te foerageren gedurende de dag. Het is rond het vriespunt en alles is wit van de rijp. Het is stil en de lucht is mooi gekleurd, een fantastische ochtend. We horen grote aantallen kraanvogels op de slaapplek, en mondjesmaat komen er groepjes vandaan. Helaas de meeste vrij ver weg en van ons af vliegend, maar een enkele groep ook onze kant op. Gelukkig is het landschap mooi, en zijn er genoeg andere vogelsoorten te zien, als een overvliegende blauwe kiekendief, goudvink, geelgors, ganzen, barmsijs en graspiepers.

Fig. Bij dageraad ligt het moeras er berijpt bij. Naast de kraanvogels is het stil en een fraaie ochtend. Genieten!

Dan keren we terug naar het hotel voor een ontbijt. Na een dergelijke ochtend excursie heeft iedereen wel trek in een warme kop koffie of thee. Er is een buffet met voor iedereen wat wils. Tevens maken we een lunchpakketje voor onderweg, zodat we de dag ten volle kunnen benutten. Na het ontbijt rijden we via de binnenwegen naar de Dümmer See, een groot meer 15 km van het hotel. Doordat we de kleine binnendoor wegen pakken, zien we nog veel kraanvogels. Het zijn weer groepen op akkers, soms enkele, soms tientallen. De dieren zijn nu actiever dan in de namiddag, er wordt gewassen en gedronken in greppels (wat we heel fraai kunnen zien) en actief gefoerageerd.

Fig. In de ochtend zijn de vogels veel actiever. Zo wordt er gebadderd en gedronken in een greppel.

Fig. De kraanvogels staan een enkele keer zelfs op de weg. Genoeg kansen ze goed te bekijken!

In het ochtendlicht kunnen we dan ook uitgebreid genieten. Ook zien we weer groepjes reeën, een jagende vrouw blauwe kiekendief en vele zangvogels. In de struwelen en houtwallen zijn groepen vinken, kneuen, putters, sijzen en lijsterachtige aanwezig. Het blijft wel erg lastig deze goed te zien met de hele groep, voordat ze weg vliegen.

Als we parkeren bij het meer, zijn er naast vele vogelaars, ook veel vogels. Op het water zijn vele eenden soorten als brilduiker, grote zaagbek, slobbeend, krakeend, smient, pijlstaart en tafeleend aanwezig. Het duurt niet lang voordat we merken dat er grote paniek is. Grote groepen ganzen komen het water op onder luid geroep. Zelfs groepen kolganzen zoeken de veiligheid van het water op. Het houdt lang aan en we vermoeden dat er een zeearend aan het jagen is. Ondanks gericht zoeken ernaar, vinden we aanvankelijk geen zeearend.

Fig. Op en rond de Dümmer See zijn veel eenden en ganzen aanwezig. Er is veel onrust...

In de rietkraag rond het meer vinden we onder andere baardmannetjes en een vrouw roodborsttapuit. Beide laten zich goed zien en bekijken. De bosschages langs de dijkjes herbergen onder andere sijsjes, putters en vinken. Wat verder weg wordt nog een klapekster gespot. Uiteindelijk vliegt er kort een zeearend over. Helaas zo kort, dat sommige deelnemers missen.

We nuttigen onze zelfgemaakte lunch, met warme koffie (!) in het zonnetje, met uitzicht over het meer en de vogels. In de lucht zijn tientallen kokmeeuwen op insectenjacht, een leuk gezicht!

Na de lunch vervolgen we onze tocht, door het gebied rond het meer te verkennen. We zien ook hier weer buizerds, grote zilverreigers, diverse groepen kraanvogels en reeën. Ook treffen we een albino beverrat die in alle rust wortels opgraaft en ze afwast. Het dier laat zich goed bekijken.

Uiteindelijk komen we rond 4 uur aan op een plek om te kijken naar de aankomende slaapproepen. Eerst zien we nog twee raven, een leuke soort!

We hebben helaas geen groepen kraanvogels nabij, maar wel grote aantallen aan de gekleurde horizon die in een opeenvolging naderen en invallen. Het is stil op de plek, dus het getrompetter is goed te horen!

Na een dag vol zonlicht en vogels vertrekken we richting hotel als het schemerig is, om na een kort rustmoment van het diner te genieten.

Fig. Bij een mooie avondlucht zien we groepen kraanvogels hun slaapplek opzoeken.

Dag 3 – 4 november Opperweher Moor-Hengelo

Het is de laatste dag alweer van de trip, als we om 6.45 verzamelen. We vertrekken richting een andere plek in het Rehdener Geestmoor om te kijken hoe de groepen daar vertrekken uit de slaappleaats. Als we aankomen, is het wederom wit en mooi weer, maar wel met lokaal behoorlijke mist. We horen dat er diverse groepen kraanvogels zijn en ook vliegen, maar zien maar weinig. Langzaam ontvouwt het landschap zich en kunnen we weer genieten van de moeras velden met berkenopslag. We rijden een ronde richting het hotel (met nog een leuke waarneming van een vos), om weer de inwendige mens aan te sterken.

Fig. Soms zien we wat kraanvogels door de mist heen, als ze weer richting de akkers gaan om te foerageren.

Na het ontbijt heeft iedereen de tijd om een lunch te maken en uit te checken. Als iedereen zo ver is, gaan we rustig aan rijdend richting het Opperweher Moor. Dit gebiedje is weer een van de moerassen in de buurt, met extensieve graslanden en akker er omheen. De meeste wegen worden begeleidt door struweel en boombeplanting. We rijden diverse velden af en genieten van groepen kraanvogels en anders leuks.

Als we een boerenpad tegen komen met een vogelkijktoren, gaan we over op een wandeling. Tussen wat velden door lopen we naar de rand van het moerasgebied, wat we goed kunnen overzien vanuit de uitkijktoren. Ondertussen vliegen regelmatig kleine groepjes kraanvogels luidkeels maar op afstand over (zie foto rechts). We lopen nog wat verder en zien naast diverse zangvogels ook een klapekster, groene specht en er vliegen barmsijsjes over.

We genieten onze lunch weer in het veld, met warme koffie en uitzicht over de velden. Helaas rest ons niet voldoende tijd nog een ander gebied te bezoeken, dus rijden we via diverse landerijen naar de plek waar we gisteravond ook zijn geweest. Onderweg zien we nog raaf, kleine bonte specht en natuurlijk kraanvogels. We keren terug naar het hotel, waar we de koffers inladen en afscheid nemen van twee deelnemers. De rest rijdt mee tot Hengelo, waar iedereen gedag zegt en huiswaarts gaat.

Na een laatste keer de waarnemingenlijst bijwerken, komen we op 73 vogelsoorten voor deze dagen. De trip is soepel verlopen, met een mooie balans in het programma. Mede door het weer hebben we een paar goede momenten kunnen benutten voor de slaaptrek van de kraanvogels, en de rest van de dagen gevuld met alle andere leuke dingen in de omgeving. De groep was gezellig, er is veel gesproken tijdens het prima eten in het hotel. Al met al een mooie bestemming om aan terug te denken!

**Uw reisleiders,
Vincent Nederpel en Arjan van Egmond, 16 november 2018**

Beknopte fotoreportage

Fig. Slechts enkele keren hebben we groepen kraanvogels nabij overvliegend kunnen ervaren.

Fig. Vooral met mooie lichten is het een mooi gezicht om te zien. Jammer dat geluid niet op een foto komt...

Fig. De toren in het Rehdener Geestmoor. We hebben vooral er omheen gestaan met de groep, de toren was dikwijls al aardig vol met mensen als we aankwamen.

Fig. We hebben vele soorten gezien in de dagen dat we rond Diepholz verbleven. Zo ook deze kramsvogel

Fig. Op de akkers rond de moerassen zijn groepen kraanvogels te vinden. Soms nabij, maar meestal ver weg en erg alert!

Fig. Tijdens het rondrijden op zoek naar leuke waarnemingen, kwamen we deze albino beverrat tegen. Het dier was druk bezig met wortels opgraven en wassen en had geen oog voor ons.

Fig. Naast groepen kraanvogels, hebben we ook vele duizenden ganzen gezien. Met name rond de Dümmer See. We hebben vooral kolganzen gezien, maar ook veel toendra rietganzen.

Fig. Met name de tweede ochtend is het erg mistig. We zien slechts af en toe wat groepjes vliegen.

Fig. Bij de avondschemer hebben we meerdere plekken geprobeerd om zo groepen kraanvogels te zien invallen op de slaappleatsen.

Fig. Een klapekster liet zich goed bekijken bij het Opperweher Moor.

Checklist van de waargenomen soorten tijdens de trip

Checklist Diepholz
2 t/m 4 november 2018

		2	3	4
1	Fuut - Podiceps cristatus		x	
2	Aalscholver - Phalacrocorax carbo		x	
3	Blauwe Reiger - Ardea cinerea	x	x	x
4	Grote Zilverreiger - Casmerodius albus	x	x	x
5	Krakeend - Anas strepera		x	
6	Wilde Eend - Anas platyrhynchos	x	x	
7	Wintertaling - Anas crecca		x	
8	Smient - Mareca penelope		x	
9	Pijlstaart - Anas acuta		x	
10	Slobeend - Anas clypeata		x	
11	Tafeleend - Aythya ferina		x	
12	Brilduiker - Bucephala clangula		x	
13	Grote Zaagbek - Mergus merganser		x	
14	Grauwe Gans - Anser anser		x	x
15	Toendrarietgans - Anser serrirostris	x	x	x
16	Kolgans - Anser albifrons	x	x	x
17	Knobbelzwaan - Cygnus olor		x	
18	Blauwe Kiekendief - Circus cyaneus	x	x	
19	Buizerd - Buteo buteo	x	x	x
20	Zeearend - Haliaeetus albicilla		x	
21	Sperwer - Accipiter nisus		x	
22	Torenvalk - Falco tinnunculus	x	x	x
23	Kraanvogel - Grus grus	x	x	x
24	Kievit - Vanellus vanellus		x	
25	Wulp - Numenius arquata		x	x
26	Kokmeeuw - Larus ridibundus	x	x	
27	Zilvermeeuw - Larus argentatus		x	
28	Kleine Mantelmeeuw - Larus graellsii		x	
29	Holenduif - Columba oenas	x	x	
30	Houtduif - Columba palumbus	x	x	x
31	Turkse Tortel - Streptopelia decaocto	x	x	x
32	Groene Specht - Picus viridis			x
33	Kleine Bonte Specht - Dendrocops minor			x
34	Grote Bonte Specht - Dendrocops major		x	
35	Veldleeuwerik - Alauda arvensis		x	x
36	Graspieper - Anthus pratensis	x	x	x
37	Waterpieper - Anthus spinoletta		x	
38	Winterkoning - Troglodytes troglodytes		x	
39	Roodborst - Erithacus rubecula		x	x
40	Roodborsttapuit - Saxicola rubicola		x	
41	Koperwiek - Turdus iliacus		x	x
42	Grote Lijster - Turdus viscivorus		x	
43	Kramsvogel - Turdus pilaris	x	x	x
44	Merel - Turdus merula		x	x

		2	3	4
45	Goudhaantje - <i>Regulus regulus</i>			x
46	Koolmees - <i>Parus major</i>		x	x
47	Zwarte Mees - <i>Parus ater</i>			x
48	Pimpelmees - <i>Parus caeruleus</i>		x	x
49	Matkop - <i>Parus palustris</i>		x	
50	Staartmees - <i>Aegithalos caudatus</i>		x	
51	Baardmannetje - <i>Panurus biarmicus</i>		x	
52	Boomklever - <i>Sitta europaea</i>		x	
53	Boomkruiper - <i>Certhia brachydactyla</i>		x	
54	Klapekster - <i>Lanius excubitor</i>		x	x
55	Ekster - <i>Pica pica</i>	x	x	x
56	Gaai - <i>Garrulus glandarius</i>		x	x
57	Kauw - <i>Corvus monedula</i>		x	x
58	Zwarte Kraai - <i>Corvus corone</i>	x	x	x
59	Spreeuw - <i>Sturnus vulgaris</i>	x	x	x
60	Huisemus - <i>Passer domesticus</i>		x	x
61	Ringmus - <i>Passer montanus</i>		x	x
62	Vink - <i>Fringilla coelebs</i>	x	x	x
63	Keep - <i>Fringilla montifringilla</i>		x	
64	Kneu - <i>Carduelis cannabina</i>		x	x
65	Barmsijs spec. - <i>Carduelis flammea/cabaret</i>		x	x
66	Putter - <i>Carduelis carduelis</i>		x	x
67	Sijs - <i>Carduelis spinus</i>		x	x
68	Goudvink - <i>Pyrrhula pyrrhula</i>		x	
69	Rietgors - <i>Emberiza schoeniclus</i>		x	
70	Geelgors - <i>Emberiza citrinella</i>	x	x	

Bijschrijfsoorten:

71	Roek - <i>Corvus frugilegus</i>		x	x
72	Fazant - <i>Phasianus colchicus</i>	x	x	x
73	Raaf - <i>Corvus corax</i>		x	x

Aantallen

aantal nieuwe soorten vandaag

totaal aantal soorten op de trip

21	69	39
21	48	4
		73

Overige waarnemingen:

	ree	x	x	x
	hermelijn		x	
	beverrat		x	